

11.12.2015

Kotkamills Oy
PL 62
48101 Kotka

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI- SELOSTUKSESTA, Kotkamills Oy Tuotantosuunnan muutos: Flying Eagle

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Kotkamills Oy on toimittanut 14.10.2015 Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (Kaakkois-Suomen ELY-keskus) Kotkan tehtaan tuotantosuunnan muutosta koskevan YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Hankkeessa paperikoneen 2 tuotantosuunta muutetaan nykyisestä aikakausilehtipaperin valmistuksesta kuluttajapakkauskartonkien valmistamiseen. Samalla koneen tuotantokapasiteettia kasvatetaan huomattavasti. Investointi edellyttää tehtaalla lukuisia muutoksia. Hankkeen myötä tehtaan puuraaka-aineen, kemikaalien ja energian käyttö lisääntyvät huomattavasti. Tehtaalle rakennetaan pinta-alaltaan 3 000 m²:n uudisrakennus. Kasvavan jätevesikuormituksen vuoksi tehtaalla investoidaan jäteveden käsittelyyn.

Hankkeen nimi:

Kotkamills Oy tuotantosuunnan muutos: Flying Eagle

Hankkeesta vastaava ja yhteystiedot:

Kotkamills Oy, PL 62, 48101 KOTKA

Hankkeesta vastaavan käyttämä konsultti:

Linnunmaa Oy, Länsikatu 15, 80110 Joensuu

Yhteysviranomainen:

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä Kaakkois-Suomen ELY-keskus), PL 1041 Kouvola.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely:

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin, joilla voi olla merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Kotkamills Oy:n Kotkan tehtaan tuotantosuunnan muutos edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-asetuksen 6§:n hankeluettelon

kohtien 5 b ja 12 perusteella: 5b paperi- tai kartonkitehtaat, kun tuotantokapasiteetti on yli 200 tonnia päivässä; 12 1—11 kohdassa tarkoitettuja hankkeita kooltaan vastaavat hankkeiden muutokset.

Hanke ja sen perustelut

Kotkamills Oy suunnittelee hanketta, jossa paperikone PK 2 muutetaan kartonkikoneeksi, jolla tuotetaan pakkauskartonkeja. Samalla on tarkoitus kasvattaa tuotantokapasiteettia, jolloin pakkauskartonkia tuotetaan vuodessa 400 000 tonnia. Uudet päätuotteet ovat korkealaatuinen kolmikerrostaivekartonki ja kierrätettävä suojakerroskartonki. Pakkauskartonkeja voidaan käyttää esimerkiksi elintarvikkeiden, elektroniikan ja kosmetiikan pakkaamiseen sekä kertakäyttöastioihin. Kartongintuotantoa varten Kotkamills Oy:n hierteen tuotantoa lisätään ja hierteen valmistukseen lisätään mahdollisesti kemiallinen esikäsittely. Ostosellun määrä ja energian kokonaiskulutus kasvavat. Investoinnin tavoitteena on vahvistaa Kotkamills Oy:n asemaa maailmanlaajuisesti merkittävänä metsäteollisuustuotteiden valmistajana. Hankkeeseen liittyvät rakennustyöt on tarkoitus aloittaa tammikuussa 2016. Uusi tuotanto pyritään käynnistämään kesäkuussa 2016. Hankkeen alustava esisuunnittelu sekä investointipäätös on tehty ja päälaitetoimituksista on tehty sopimukset Valmet Paperikoneet Oy:n ja Bellmer Vaahto Paper Machinery Oy:n kesken. Investoinnin kokonaiskustannukset ovat yli 100 miljoonaa euroa.

Tarkasteltavat vaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tutkitaan kolme vaihtoehtoa.

Vaihtoehto 0: Kotkamills Oy:n tuotantotoiminta pysyy nykyisellään. Aikakausilehti-paperin tuotantokapasiteetti on 170 000 tonnia vuodessa.

Vaihtoehto 1: Kuumahierteen (TMP) eli mekaanisen massan tuotantokapasiteetti on 200 000 tonnia vuodessa. Kartongin tuotantokapasiteetti on 400 000 tonnia vuodessa. Sellua ostetaan ulkopuolelta vuodessa noin 120 000 tonnia. Pastakeittiötä laajennetaan ja käyttöön otetaan uusia päällystyskemikaaleja. Massan käsittelyssä käytetään tarvittaessa valkaisukemikaaleja.

Vaihtoehto 2: Mekaanisen massan valmistukseen lisätään kemiallinen esikäsittely, jolloin tuotettu massa on puolikemiallista massaa, kemihierrettä (CTMP). Massan tuotantokapasiteetti on 200 000 tonnia vuodessa ja kartongin tuotantokapasiteetti 400 000 tonnia vuodessa. Sellua ostetaan ulkopuolelta vuodessa noin 120 000 tonnia. Pastakeittiötä laajennetaan ja käyttöön otetaan uusia päällystysaineita. Massan käsittelyssä käytetään tarvittaessa valkaisukemikaaleja.

Tiedot hankkeen toteuttamisen edellyttämistä suunnitelmista ja luvista

Toiminnan olennaisen muuttumisen takia ympäristölupaa on tarpeen tarkistaa YSL 29 §:n perusteella. Ympäristölupahakemus toimitetaan syksyllä 2015 Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Ympäristölupa voidaan myöntää YVA-menettelyn päätyttyä. Hanke ei edellytä muutoksia voimassa oleviin kaavoihin. Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen rakennuslupa haetaan kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta. Vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen mukaan Kotkamills Oy on turvallisuusselvityslaitos, koska tehtaalla varastoidaan suuria määriä vaarallisia kemikaaleja, kuten impregnointihartsia, metanolia ja rikkidioksidia. Toiminnanharjoittaja tarkistaa toiminnan laajuuden uuden valvonta-asetuksen (685/2015) mukaisesti. Jos toiminnan laajuus ei muutu, turvallisuusselvitys tulee tarkastaa ja saat-
taa ajan tasalle, kun tuotantolaitoksessa tehdään turvallisuuteen oleellisesti vaikuttavia muutoksia. Päivitetty turvallisuusselvitys toimitetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES). Jos vaaraluokan kemikaalimäärät muuttuvat 10 %:lla tai tehtaalle tulee esimerkiksi uusi prosessi tai turvallisuuteen vaikuttava varojärjestelmä, toiminnanharjoittaja laatii muutosilmoituksen/ lupahakemuksen TUKES:lle. Myös pelastussuunnitelmat päivitetään uudistetun toiminnan osalta.

Liittyminen muihin hankkeisiin

Hanke sijaitsee olemassa olevalla teollisuusalueella, jossa arviointiselostuksen mukaan ei samaan aikaan ole suunnitteilla muita hankkeita, joilla on yhteisvaikutuksia muutoshankkeen kanssa.

Tällä hetkellä tehtaan hakkeen käyttö on 250 000 k-m³/a, josta noin 50 % tulee omalta sahalta, loput muilta sahoilta. YVA-menettelyssä olevan hankkeen seurauksena kuusihakkeen vuotuinen käyttö kasvaa 200 000 k-m³. Lisäys katetaan ostohakkeella.

Arviointiselostuksen valmistumisen jälkeen on noussut esille tarve varmistaa hakkeen riittävyys myös sahaamisen suhdannevaihteluissa. Lisääntyvä sellutuotanto Suomessa voi vaikuttaa saha hakkeen saatavuuteen. Yhtiö suunnittelee hakkeen tuotannon lisäämisestä uuden kartonkikoneen rakentamisen jälkeen. Uusi haketuspaikka sijaitisi hake- ja purukentän yhteydessä, seulomon ja meren välisellä alueella. Tarvittava kuitupuun varasto olisi n. 10.000-15.000 k-m³, raakapuu tuodaan tehtaalle todennäköisesti maantiekuljetuksin, kuori myydään energiakäyttöön nykyisen sahan kuoren tapaan. Kuitupuuta jouduttaneen kastelemaan kylmänä aikana kuorinnan onnistumisen takia, haketus toimisi kahdessa vuorossa. Melua ympäristöön aiheutuu puun lastaamisesta hakettimen syöttöpöydälle tarkoitukseen varustetulla kaivinkoneella ja rekkojen lastin purkamisessa sekä kuitupuun siirtelystä varastoalueella. Rumpukuorimen koko olisi n. 18 x 3m. Kuorimon ja hakettimen melutason hallitsemiseksi ne eristetään hallirakenteella. Hankkeen tarkempaa toteutusaikataulua ei ole vielä päätetty.

Arvioinnissa otetaan huomioon Kotkan Kantasataman asemakaavan muutos ja Kantasataman kehittämiseen liittyvä hanke, Kotkan uuden poliisiaseman rakentaminen sekä vanhan poliisiaseman purkaminen.

Arviointiselostuksesta tiedottaminen, kuuleminen ja osallistumisen järjestäminen

Kaakkois-Suomen ELY on kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Kotkan kaupungin ilmoitustaululla 16.10-30.11.2015. Kuulutus on julkaistu Kymen sanomissa. Arviointiselostus on nähtävillä Kotkan kaupungintalolla ja Kaakkois-Suomen ELY- keskuksessa. Lisäksi ohjelma on saatavissa sähköisesti Kaakkois-Suomen ELY:n Internet-sivuilla. Arviointiselostusta koskeva yleisötilaisuus pidettiin 29.10.2015. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa 30.11.2015 mennessä Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle. Lausunnot pyydettiin seuraavilta tahoilta: Kotkan kaupunginhallitus, Kymenlaakson liitto, Etelä-Suomen AVI, Kymenlaakson pelastuslaitos, Museovirasto, Kymenlaakson museo, Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry, Meri-Kymen Luonto, Kotkan ympäristöseura ry, Liikennevirasto, Suomen metsäkeskus, MTK-Kaakkois-Suomi.

Arviointimenettelyä varten perustettiin YVA-ohjausryhmä, johon on kutsuttu edustajat ELY-keskuksesta, Kotkan kaupungista (2 henkilöä), Kotkan ympäristöseura ry:stä, Meri-Kymen luonto ry:stä ja alueen asukkaiden edustaja. Ohjausryhmä kokoontui arviointiohjelman ja selostuksen luonnosvaiheissa, yhteensä kaksi kertaa.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA ESITETTY LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle toimitettiin arviointiohjelmasta yhteensä kaksi toista lausuntoa ja mielipidettä. Lausunnoissa ja mielipiteissä nähtiin hanke kokonaisuudessaan positiivisena. Lisääntyvän raskaanliikenteen vaikutukset nähtiin merkittävänä ja onnettomuuksiin varautumista pidettiin tärkeänä. Merkittäviä puutteita tai lisäyksiä ei esitetty.

Kotkan kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus päättää antaa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle

kaupunkisuunnittelulautakunnan, teknisen lautakunnan ja ympäristökeskuksen lausunnoista ilmenevän mukaisen lausunnon asiassa, joka koskee Kotkamills Oy:n Flying Eagle -hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostusta.

Kotkan kaupunkisuunnittelulautakunta

Lautakunta katsoo, että Kotkamills Oy:n Flying Eagle-hankkeen ympäristövaikutusten arviointi on tehty hyvin ja riittävässä laajuudessa maankäytön suunnittelua ja siihen liittyvien asioiden osalta. Tässä suhteessa sekä VE1 ja VE2 ovat toteuttamiskelpoisia. Muiden vaikutusten arvioinnista vastaavat ko. lautakunnat. Liikenteen osalta tarkastelua jatketaan kaupungin toimesta.

Kotkan kaupungin tekninen lautakunta

Selostuksen kohdassa 7.7.3 'Vaikutukset melun ja värinän esiintymiseen', esitetään Akukon Oy:n laatima Kantasataman meluselvityksen päivitys. Selostuksen kuvasta 19 käy selville melulaskennassa käytetty tieosuuksien jaottelu. Melulaskentaa olisi hyvä laajentaa koskemaan myös Satamakadun alkuosaa. Kymenlaakson pelastuslaitos jakoi kaikkiin Kotkan talouksiin turvallisuustiedotteen alkuvuodesta 2015. Tiedotteessa todettiin Kotkamills Oy:n osalta mahdollisena vaaratilanteena rikkidioksidin käsittelyssä tapahtuvat onnettomuudet. Arviointiselostuksessa tulee ottaa tarkemmin kantaa lisääntyneen rikkidioksidin kuljetuksen ja käsittelyn mahdollisesti aiheuttamiin vaaratilanteisiin ja niiden torjuntaan varautumiseen.

Kotkan ympäristökeskus

Arviointiselostuksessa tuotantosunnan muutoshankkeen merkittävimmiksi ympäristökuormitusta aiheuttaviksi toiminnoiksi ja niiden vaikutuksiksi arvioitiin:

- raskaan liikenteen lisäys ja siitä aiheutuvat melu- ja pakokaasupäästöt ja vaikutus liikenneturvallisuuteen
- kemikaalien ja lisääntyneen vedenkäytön vaikutukset jäteveden puhdistusprosessiin, jätevesipäästöihin ja vesistön tilaan
- energian tuotanto ja sen vaikutukset ilman laatuun
- luonnonvarojen lisääntyvä käyttö, erityisesti puuraaka-aine.

Tehtaan ulkopuolisella jo ennestään kuormitetulla kaupungin keskusta-alueella raskaan liikenteen päästöjen (melu, pakokaasu) lisäys on terveydellinen riski ja viihtyvyysongelma. Tehtaan ulkopuolista liikennettä ja sen vaikutuksia ei säännellä tehtaan ympäristöluvassa, vaan Kotkan kaupunki (kaupunki- ja liikennesuunnittelu) huolehtii liikennejärjestelyistä. Käynnistymässä oleva Kotkansaaren osayleiskaavataarkastelu nostaa sisääntulotien tarkastelun kohteeksi. Kemikaalien varastoinnista ja käytöstä tulleen sääntelemään ympäristöluvassa. Kotkamills on lisäksi turvallisuusselvityslaitos, koska varastoitavien kemikaalien määrä on suuri, ja sellaisena sitä valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Ympäristöluvassa annetaan määräyksiä myös vedenkäytöstä, jätevesistä, vesistökuormituksesta ja energiantuotannon päästöistä. Tehtaan kokonaispäästöt ilmaan lisääntyvät maakaasun käytön lisääntymisen vuoksi, mutta niiden vaikutus ilmanlaatuun on vähäinen. Hiilidioksidipäästöt lisääntyvät samalla merkittävästi. Hankkeen ilmastovaikutus on arviointiselostuksen mukaan Suomen hiilitaseeseen verrattuna vähäinen. Tehtaan hajupäästöt eivät lisäännä hankkeen vuoksi. Kotkan ympäristökeskuksen lausunnossa arviointiohjelmasta tuotiin esiin vaihtoehtojen VE1 ja VE2 keskinäisen vertailun tarve, jotta tunnistettaisiin tuotantotapojen ero kemikaalien käytön vaikutuksissa ja riskeissä. Arviointiselostuksessa vertailu on tehty kemikaalien ja muiden merkittävien kuormitustekijöiden suhteen. Selostuksessa todetaan, että vaihtoehtojen VE1 ja VE2 merkittävimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat riskeihin, ihmisten terveyteen ja asumisviihtyvyyteen sekä liikenteen sujuvuuteen. Vaihtoehtojen VE1 ja VE2 välillä merkittävimmät erot liittyvät kemikaalien käyttöön sekä mahdollisiin onnettomuus- ja häiriötilanteisiin. Vaihtoehdossa VE1 kemikaaleja käytetään, varastoidaan ja kuljetetaan vähemmän. Kemikaalien käyttö huomioidaan jäte-

vesipuhdistamon investoinnissa, jolloin normaalitoiminnan aikana ei vesistövaikutuksissa ole suurta eroa vaihtoehtojen VE1 ja VE2 välillä. Sen sijaan vaihtoehdossa VE0 häiriöpäästöjen todennäköisyys on suurempi, koska investointi jää toteuttamatta. Vaihtoehdossa VE2 ympäristöriskit ovat suuremmat johtuen suuremmasta kemikaalien käytöstä vaihtoehtoon VE1 verrattuna, keskeisimpänä ovat natriumbisulfiitin ympäristöriskit. Erot vaihtoehtojen VE1 ja VE2 vaikutuksista ilmastoon, ilmanlaatuun, melutasoon ja liikenneturvallisuuteen ovat pieniä. Puuraaka-aineen hankinta on kestäväällä tasolla molemmissa vaihtoehdoissa. Ympäristökeskus katsoo, että Kotkamills Oy:n Flying Eagle –hankkeen ympäristövaikutusten arviointi on tehty huolellisesti ja laajassa yhteistyössä eri tahojen ja asukkaiden kanssa. Arviointityö on riittävä YVA-menettelyä edellyttäviin jatkotoimiin.

Kymenlaakson liitto

Arviointiselostuksessa on pääosin otettu huomioon Kymenlaakson liiton arviointiohjelmasta esittämät näkökohdat ja täydennykset, joten liitolla ei ole huomautettavaa arviointiselostukseen.

Liikennevirasto

Hankkeen aiheuttamat maantiiliikennevaikutukset on varsin kattavasti arvioitu. Myös rautatie- ja meriliikenteestä olisi voinut esittää kuvauksen.

Museovirasto

Tarkasteluun on sisällynyt vaikutusalueen arkeologinen kulttuuriperintö ja rakennettu kulttuuriympäristö. On hyvä, että myös Ruotsinsalmen meritaistelualue todetaan merialueen maakuntakaavakohteiden yhteydessä, vaikka tämä hanke ei sisälläkään esimerkiksi hylkyihin kohdistuvaa selvitystarvetta. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta on huomioitu tehdasalueen sijainti historiallisen Ruotsinsalmen linnoituskaupungin alueella (mj.rek. nro 1000007482). Vuonna 2007 tehdyssä linnoituskaupungin arkeologisessa selvityksessä tehdasaluetta ei ole arvioitu arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta tutkimuksellisesti tai suojelullisesti merkittäväksi alueeksi. Luvussa 7.8.4 (Vaikutukset kulttuuriperintöön) voisi mainita vielä erikseen, ettei hankevaihtoehdoilla ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön. Nykyisellään luvussa viitataan vain rakennettuun kulttuuriympäristöön. Selostuksen perusteella tuotantosunnan muutokseen liittyvä uudisrakennus ja rakennemuutokset vaikuttavat neutraalilla tai tukevalla tavalla Kotkamills Oy:n tehdasalueen (entisen Stora Enson tehtaiden) valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvojen säilymiseen. Hankkeen vaikutusten arviointi on toteutettu kulttuuriperinnön kannalta perustuen riittäviin lähtötietoihin sekä asianmukaisiin tarkastelutapoihin ja asiantuntija-arvioihin.

Suomen metsäkeskus

Arviointiselostuksen yhteenvedossa esitetty johtopäätös, että tehtaan keskeisen puunhankinta-alueen metsävarat mahdollistavat lisäraakapuun hankinnan vaarantamatta metsävarojen kestäväää käyttöä, on oikea ja riittävästi perusteltu. Tarkastelussa on huomioitu myös muualla Suomessa käynnissä olevat metsäteollisuuden investoinnit ja niiden vaikutus. Metsälain, luonnonsuojelulain, metsänhoitosuosittelujen ja metsien sertifiointivaatimusten noudattaminen turvaavat monimuotoisuuden säilymisen ja estävät vesistökuormituksen lisääntymisen. Suomen metsäkeskus näkee myönteisenä, että Kaakkois-Suomen metsäteollisuuteen panostetaan. Kaakkois-Suomen metsistä on viimeisten kymmenen vuoden aikana hakattu puuta 4 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Suurin kestävä vuotuinen hakkuumahdollisuus on 4,7 miljoonaa kuutiota, joten Kotkamills Oy:n suunnittelema investointi mahdollistaa metsien paremman hyödyntämisen ja parantaa alueen hakkuu- ja ajokoneiden sekä puutavara-autoilijoiden työllisyyttä.

Metsänhoitoyhdistys Kymenlaakso ja MTK - Kaakkois-Suomi

Selostuksessa on hyvin kattavasti selvitetty hankkeen vaihtoehtovertailussa niiden erilaisia vaikutuksia ilmaan, ihmisiin, luonnonvaroihin, vesistöön ja ympäristöön. Metsänkäytön näkökulmasta MTK ja metsänhoitoyhdistykset jäsentensä edustajina toteavat mielihyvällä, että Kaakkois-Suomen metsäteollisuutta kehitetään. Investoinnin myötä kasvava tuotanto turvaa teollisia työpaikkoja ja lisää työllisyyttä puunhankinnan sektorilla. Lisääntyvä puunkäyttö tuo puukauppatalojen myötä positiivista vaikutusta aluetalouteen.

Selostuksessa on hyvin huomioitu suunnitellun puunhankinta-alueen metsävarantojen mahdollisuudet investoinnin tarvitseman raaka-aineen hankkimiseen. Tätä on myös täsmennetty, kuten yhteysviranomaisen on edellyttänyt. Metsien kasvu mahdollistaa hyvin suunnitellun puun lisäkäytön. Metsälain, luonnonsuojelulain, metsien sertifiointin vaatimusten ja metsänhoitosuosituksen noudattaminen turvaavat sen, ettei kasvava puunkäyttö uhkaa metsien monimuotoisuuden säilymistä eikä aiheuta vaaraa vesistökuorman lisääntymiselle.

As Oy Kotkan Satamaheikki

As Oy Kotkan Satamaheikki on jo aiemmin yhdessä muiden Satamakadun lähialueella sijaitsevien kiinteistöjen kanssa esittänyt huolensa vilkkaan liikenteen, varsinkin raskaan liikenteen aiheuttamista haitoista ja vaaratilanteista alueen asukkaille (arviointiselostus kohta 7.10.5).

Kotkamills Oy:n uuden hankkeen aiheuttamat vaikutukset Satamakadun alueella joutuvat ennen kaikkea lisääntyvistä tehtaan kuljetuksista. Siksi alla olevat kommentit koskevat vain liikenteeseen liittyviä asioita. Vaikka liikennehaitoista melua on käsitelty arviointiselostuksessa eniten, ei ole syytä unohtaa, että liikenteeseen liittyy myös pöly-, värinä- ja päästöhaittoja sekä turvallisuus- ja terveellisyysriskejä ja alentunutta viihtyvyyttä.

Jo YVA-valmisteluun liittyneessä työpajassa tuotiin osallistujien puolelta esille, että hankkeen liikennevaikutukset ulottuvat laajemmalle, kuin asukaskyselyn aluerajauksessa osoitetulle suppealle alueelle Kotkankadun itäpuolella (arviointiselostus kuva 30). Asukaskysely olisi tullut osoittaa laajemmalle ulottuen myös Rautatienkadun varteen sekä Rautatienkadun-Satamakadun pohjoispuolelle. Näin olisi tavoitettu laajemmin kaikki ne asukkaat, jotka jo nykyisellään kärsivät Kotkansaaren vilkkaasta sisääntuloliikenteestä.

Arviointiselostuksen kohdassa 7.9.2.2 on esitelty lyhyesti Kotkansaarelle eri vaiheissa tehtyjä liikennejärjestelysuunnitelmia. Akukon Oy:n tekemästä ympäristömeluselvityksestä 2015a ja 2015b ilmenee, että vuoden 2030 tilannetta on arvioitu tavoitteellisella katuverkolla, jossa sisääntuloliikenne on ohjattu osittain pois nykyiseltä Satamakadun uralta etäämmälle ratapihan reunaan sijoittuvalle uudelle väylälle (arviointiselostus kuva 21). Uuden väylän toteuttaminen on ollutkin mm. Satamakadun asukkaiden vaatimus (arviointiselostus kohta 7.10.5). Uusi väylä ei kuitenkaan sisälly nykyiseen asemakaavaan eikä sen toteuttamisesta ole tehty mitään kunnallisia päätöksiä. Sen toteutumista voidaan pitää varsinkin nykyisessä kunnallisessa taloudellisessa tilanteessa hyvinkin epävarmana. Vaikutusarvio olisi ollut syytä tehdä myös siitä vaihtoehdosta, että vuoden 2030 huomattavasti nykyistä suurempi liikenne sijoittuisi nykyiselle katuverkolle. Voidaan pitää varmana, että esimerkiksi meluvaikutukset Rautatienkadulla-Satamakadulla tällöin ylittäisivät valtioneuvoston ohjeet.

Melulaskennassa käytetyt tieosuudet (arviointiselostus kuva 19) päättyvät lännen suunnassa suunnilleen Ruotsinsalmenkadun tasolle. Suurimmat nykyiset liikennemäärät sijoittuvat luonnollisesti läntisimmälle tarkasteluvälille so. tieosa 7 (arviointiselostus taulukko 26). Vuorokauden keskiliiikennemäärät ovat täällä nykytilanteessa 7 600 ajoneuvoa ja ennustetilanteessa v. 2030 15 000 ajoneuvoa. Kuvasta 26 käy ilmi, että vastaavat nykyiset (laskennalliset) liikennemäärät ovat Satamakadulla välittömästi

Kotkankadun itäpuolella 9 000 ja länsipuolella 14 400 ajoneuvoa. Luvut osoittavat, että tieosille kohdistuvat liikennemäärät ja täten myös nykyiset liikennehaitat kasvavat voimakkaasti länteen päin mentäessä. Suuret liikennemäärät Rautatienkadulla-Satamakadulla olisi ollut syytä tuoda esiin ja laajentaa haittatarkastelua ulottumaan tälle alueelle. Tällöin olisi voitu todeta, että liikenteen haitat sisääntuloväylällä jo nykyisellään edellyttävät korjaustoimenpiteitä.

Taulukon 26 esittämiä lukuja käyttäen voidaan todeta, että raskaan liikenteen määrä Satamakadulla välittömästi Ruotsinsalmenkadun länsipuolella on nykytilanteessa 760 ajoneuvoa ja vuoden 2030 ennustetilanteessa 900 ajoneuvoa. Lisäys on 140 raskasta ajoneuvoa (18%), josta reilu puolet aiheutuu Kotkamills Oy:n hankkeesta. Koska Satamakadun asukkaiden kokemat liikenteen haitat johtuvat nimenomaan raskaasta liikenteestä, ei selostuksen johtopäätös, että Satamakadun ja Ruukinkadun (risteyksen) länsipuolella Kotkamills Oy:n oma rekkaliikenne sekaantuu muuhun liikenteeseen ja sillä on lähes mitätön vaikutus äänitasoihin anna oikeaa kuvaa tilanteesta. Olisi tullut todeta, että raskas liikenne ja sen aiheuttamat haitat lisääntyvät tuntuvasti koko Kotkansaaren sisääntuloreitin varrella.

Melun vaikutuksia on selvitetty hyödyntämällä Kantasataman asemakaavan yhteydessä tehtyä ympäristömeluselvitystä ja sen päivitystä (Akukon Oy 2015a ja 2015b). Esimerkiksi Tukkukaupantalon (Ruotsinsalmenkadun kulmauksessa) julkisivulla äänitaso jo nykyisellään on 60-65 dB ja ennustetilanteessa v. 2030 65-70 dB. Valtioneuvoston ohjearvo on päivällä 55 dB. Johtopäätös tästä tuntuu selostuksesta puuttuvan. Satamakadun ja Rautatienkadun liikenteen melukuormitus on jo nykyisellään paikoin terveydelle ja viihtyvyydelle haitallinen ja ylittää valtioneuvoston ohjearvot, joten tulisi todeta, että lisäliikennettä ei voida väylälle ohjata ilman samanaikaista meluhaittojen ratkaisua.

Satamakadun asukkaiden kannalta merkittävin haittoja vähentävä toimenpide on ajoneuvoliikenteen ohjaaminen etäämmälle asuinrakennuksista uusille väylille ja melusuojauksen toteuttaminen. Näistä toimenpiteistä päävastuu on Kotkan kaupungilla. Muitakin keinoja kuitenkin on, vaikka niitä on arviointiselostuksessa (kohta 9.1) käsitelty varsin ohuelti. Näistä keinoista osa on Kotkamillsin toteutettavissa. Haittoja voitaisiin vähentää myös kiinnittämällä huomiota esimerkiksi käytettävään liikennemuotoon (rautatiekuljetukset), tehtaan kuljetusten liikennöintiaikoihin ja reitteihin, käytettävän kaluston meluttomuuteen ja muuhun ympäristöystävällisyyteen, liikenneväylien kuntoon, liikennevalojen ajoitukseen, ajonopeuksien alentamiseen rakenteellisilla toimenpiteillä, näkyvyyden parantamiseen, katumiljöön viihtyvyyteen mm. istutuksia lisäämällä sekä kevyen liikenteen olosuhteiden parantamiseen.

Kotkan ympäristöseura ry

Kotkan ympäristöseura ry painottaa lisääntyvän liikenteen, kemikaalien käytön lisääntymisen ja lisääntyvän puuraaka-aineen käytön olevan hankkeessa kriittisiä tekijöitä. Raskaan ajoneuvoliikenteen lisääntyminen on merkitty epäselvästi, tarkoittaako ”75 ajoneuvolla” tosiasiaa 150 ajoneuvoa lisää arkivuorokautena. Rekat toki tulevat ja myös lähtevät. YVA – menettelyssä on tärkeällä tavalla tullut esiin Kotkan sisääntulotien erityisesti raskaan liikenteen ruuhka, Rautatienkadulta siirtyminen Kotkantien yli Satamakadulle on myös turvallisuusongelma. Tätä ongelmaa lisäävät luonnollisesti VE1 ja VE2 hankkeet, myös niiden toteuttamisvaihe. Yhteysviranomaisen lausunnossa on syytä painottaa Kotkan kaupungin velvollisuutta ratkaista nopeasti liikenteen ongelma, toteuttaa Kotkansaaren yleiskaavan uudistamisessa ensiksi Kotkansaarelle suuntautuvan raskaan liikenteen sisäänajon ratkaisu. Ongelmat kasvavat myös mikäli Kotka Old Port – hanke käynnistyy. Kohdassa 7.6 Luonnonvarojen käyttö todetaan ”Puuhankintaa koskevan arvioinnin tekemiseen liittyi useita epävarmuustekijöitä” (s.72). Selostuksen tapaan metsäkeskusten kasvuennusteet eivät riitä. Meneillään oleva ilmastonmuutos saattaa hyvinkin lyhyessä ajassa vaikuttaa esimerkiksi kuusen kasvuun. Lisäksi ”kestävän metsätalouden” tulee huomioida metsälakien mainitsemaa eri-

tyisen arvokkaat biotoopit (puron varret etc.). Näin ei suoritettujen selvitysten mukaan ole tapahtunut. VE1 ja VE2 vertailussa VE2:n kemikaalien lisääntyvä määrä on kriittinen tekijä. Yhteysviranomaisen lausunnossa on painavasti todettava vedenpuhdistamon laadullisen ja määrällisen kapasiteetin lisääminen. Tämän viittaa myös YVA - konsultin YVA - selostus. Tämä vaatii todella merkittävän investoinnin. Kokonaisarviossa VE1 ja VE2 välillä on huomioitava CTMP, kemimekaanisen massan taloudellinen, positiivinen vaikutus. Kemikaalien, kuten rikkidioksidin käytön ja kuljetuksen lisääntyminen vaativat täsmennystä YVA - selostukseen. Jätevesien puhdistukseen ja kemikaalien kuljetukseen liittyvien vaatimusten täyttämisen jälkeen VE2 vaihtoehto on kestävä kehityksen kokonaisarvion kannalta valittavissa. Kotkan ympäristöseura ry uskoon VE2 vaihtoehtoon olevan myös ympäristön suojelun ja ihmisten suojaamisen näkökulmasta hyväksyttävä vaihtoehto mikäli yhteysviranomainen ottaa edellä sanotun huomioon.

Yksityinen mielipide

Kotkan Satamakadulle tulisi laittaa nopeusvalvontakamerat ja/tai hidastetöyssyjä. Toivottavasti ei tule yllätyksenä, että rekat eivät yöllä noudata 40 km/h nopeusrajoitusta, joten asialle olisi tehtävä jotain. Rekkaliikenteen lisääntyessä on vain ajankysymys, milloin iso onnettomuus tapahtuu, toivottavasti ELY-keskus voi silloin kehua toimineensa napakasti liikenneturvallisuuden osalta!

3. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yhteysviranomaisen lausunnossa on otettu huomioon arviointiselostuksesta saadut lausunnot ja mielipide.

Hankekuvaus

Arviointiselostuksessa on esitetty hankkeesta vastaava Kotkamills Oy. Hankekokoisuus on oikein määritelty. Hankekuvaus ja tiedot hankkeesta on esitetty selkeästi. Myös ympäristön nykytilan kuvaus, alueen eri maankäyttömuodot sekä asutus ja ihmisen kaikkine toimintoineen on esitetty riittävän tarkasti, jotta vaikutusten tunnistaminen ja selvittäminen on ollut mahdollista.

Hankkeen tarpeellisuus

Hankkeen tarve on perusteltu selkeästi ja sille asetetut tavoitteet on tuotu hyvin esille. Kotkamills Oy suunnittelee hanketta, jossa paperikone PK 2 muutetaan kartonkikoneeksi, jolla tuotetaan pakkauskartonkeja. Samalla on tarkoitus kasvattaa tuotantokapasiteettia, jolloin pakkauskartonkia tuotetaan vuodessa 400 000 tonnia. Uudet päätuotteet ovat korkealaatuinen kolmikerrostaivekartonki ja kierrätettävä suojakerroskartonki. Pakkauskartonkeja voidaan käyttää esimerkiksi elintarvikkeiden, elektroniikan ja kosmetiikan pakkaamiseen sekä kertakäyttöastioihin. Investoinnin tavoitteena on vahvistaa Kotkamills Oy:n asemaa maailmanlaajuisesti merkittävänä metsäteollisuustuotteiden valmistajana.

Vaihtoehdot

Tarkastelussa olleiden vaihtoehtojen valintaa on perusteltu riittävästi. Tutkitut vaihtoehdot ovat toteuttamiskelpoisia. Tarkastelussa on ollut myös hankkeen toteuttamatta jättäminen eli 0-vaihtoehto. Arviointimenettelyn aikana ei ole esitetty muiden vaihtoehtojen mukaan ottamista. Kaikki vaihtoehdot sijoittuvat olemassa olevalle Kotkamills Oy:n tehdasalueelle.

Vaihtoehtojen vertailu ja ympäristövaikutusten merkittävyyden arviointi

Hankkeen ympäristövaikutuksia on tarkasteltu vaikutustyypeittäin. Vaihtoehtoja on samassa yhteydessä vertailtu kunkin ympäristövaikutustyyppin suhteen. Vaihtoehtojen vertailu ja vaikutusten merkittävyyden arviointi on tehty systemaattisesti ja tulokset

esitetty selkeästi. Arviointiselostus sisältää taulukkomuotoisena vaihtoehtojen erittelevän vertailun. Erittelevän vertailun lisäksi vaihtoehtoja on tarkasteltu kokonaisuuksina ja arviointimenettelyn tulos on esitetty perustellen yhteenvetokappaleessa 8.2. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on päätöksenteon parantaminen. Vaihtoehtojen vertailussa tiivistetään, jäsennetään ja tulkitaan päätöksentekoa varten YVA-menettelyssä tuotettu informaatio. Vaihtoehtojen vertailu on arviointimenettelyn vaikuttavuuden kannalta YVA-menettelyn keskeinen ydin. Tässä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on vaihtoehtojen vertailu toteutettu huolellisesti, jotta vaikutusten merkittävyys huomioiden on voitu esittää perusteltu näkemys vaihtoehtojen paremmuudesta ympäristövaikutusten suhteen. Kaikki tarkastellut vaihtoehdot todettiin toteuttamiskelpoisiksi. Vaikutusten merkittävyyden arviointi ja vaihtoehtojen vertailu on tehty tasapuolisesti, samalla tarkkuudella ja perustellen eri toteutusvaihtoehtojen osalta.

Arviointiselostuksen valmistumisen jälkeen on noussut esille tarve varmistaa hakkeen riittävyys erilaisissa sahausliiketoiminnan suhdannevaihteluissa. Mahdollinen hakkeentuotannon lisääminen voi aiheuttaa muutoksia tarkasteltuihin ympäristövaikutuksiin, mikä tuo epävarmuutta vaikutusarviointin luotettavuuteen. Yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antama lausunto koskien vaihtoehtojen vertailua on otettu hyvin huomioon.

Vaikutusten selvittäminen

Arviointimenettelyssä on tunnistettu hankkeen kannalta keskeiset ja merkittävät ympäristövaikutukset. Vaikutusten selvittämisen perusteeksi on hankittu riittävät tiedot ympäristön nykytilasta ja tarkasteltavasta vaikutusalueesta. Lähtötietoina on käytetty hankealueelta aiemmin tehtyjä tutkimuksia ja selvityksiä. Kotkamills Oy:n teollisuusaluetta koskien on laadittu lähiaikoina kaksi ympäristövaikutusten arviointiselostusta ja kantasataman suunnitteluun liittyen ympäristöselvityksiä, joiden tuloksia on voitu hyödyntää arviointiselostusta laadittaessa.

Vaikutukset ilmanlaatuun ja ilmastoon

Päästöjen laatua ja määrää on verrattu kaupunki-ilman nykyiseen laatuun ja olemassa oleviin raja-arvoihin. Vaikutusten arviointi on tehty asiantuntija arviona. Liikenteen päästöt arvioitiin liikennesuoritteiden muutosten perusteella vertaamalla hankkeen toteuttamisen jälkeistä tilannetta nykytilanteeseen. Liikenteen lisäyksen suorat päästöt Kotkansaarella ovat hyvin pienet, kun niitä verrataan Kotkan laitosten ja satamien kokonaispäästömääriin tai Kotkan kokonaisliikenteen päästömääriin. Pakokaasupäästöt vapautuvat suoraan ilmaan hengityskorkeudessa, joten terveydellisesti ne ovat merkittävämpiä kuin tuotantolaitosten aiheuttamat ilmapäästöt. Suorien päästöjen lisäksi myös epäsuorat hiukkaspäästöt eli katupöly lisääntyy jonkin verran liikennemäärien kasvaessa. Hankevaihtoehdot VE1 ja VE2 voivat vaikuttaa tilanteeseen kielteisesti etenkin kevään katupölyaikana, sillä raskas liikenne nostattaa katupölyä helpommin ja enemmän kuin henkilöautoliikenne. Energiantuotannon vaikutus ilman laatuun on melko vähäinen, sillä hanke ei todennäköisesti juurikaan vaikuta maanpinnalta mitattaviin epäpuhtauksien pitoisuuksiin. Arviointiselostuksesta saa selkeän kuvan hankkeen vaikutuksista ilmanlaatuun.

Vaikutuksia ilmastoon on arvioitu laskemalla hankkeen aiheuttama muutos tehtaan hiilidioksidipäästöihin. Tehtaan fossiiliset hiilidioksidipäästöt lisääntyvät merkittävästi maakaasun käytön lisääntyessä. Arviointiselostuksessa on vaikeaselkoisesti kuvattu hiilidioksidipäästöjen muutoksen suuruutta, ilmeisesti lisäys nykyisiin tehtaan hiilidioksidipäästöihin olisi vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 29 %. Epäselväksi jää muutoksen suuruus suhteutettuna hankkeen energiataseeseen ja sitä vastaavaan hiilidioksidimäärään. Yhteenvetona esitetty päätelmä siitä, että vaihtoehtojen vaikutus Suomen hiilitalouteen on vähäinen pitää varmasti paikkansa.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Yhteysviranomaisen totesi arviointiohjelmasta annetussa lausunnossa, että hankkeella on vaikutusta tehtaan jätevesipäästöihin lisääntyneen kemikaalikulutuksen sekä uusien käyttöön otettavien kemikaalien vuoksi. Myös virtaama jätevedenpuhdistamolla tulee lisääntymään. Pintavesiin kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi tulee selvittää veden käyttö- ja jätevesimäärien kasvu aikaisempaan verrattuna mukaan lukien normaalitilanne ja poikkeustilanteet. On selvítettävä, mitä mahdollisuuksia on vesimäärän vähentämiseen, riittääkö nykyisen jätevedenpuhdistamon mitoitus normaalitilanteissa (pintakuormat, orgaanisen aineen kuormitus, puhdistustasot) ja mahdollisten varoaltaiden tms. ratkaisujen rakentaminen. ELY-keskuksen tiedon mukaan tehtaalla on viime vuosina ollut tilanteita, joissa selkeyttimien mitoitus ei ole vesimäärien kasvaessa riittänyt tehokkaaseen kiintoaineen ja lietteen erottumiseen, mistä on aiheutunut mm. ravinnepitoisuuksien nousua poistuvassa jätevedessä. Häiriötilanteiden hallintaa tulee selvittää ja esittää miten niihin on varauduttu. Tehtaan lupamääräyksiä ei ole kaikilta osin saavutettu, esimerkiksi vuonna 2013 oli ylityksiä ravinnepäästöissä ja COD arvoissa. Mitä muutoksia uusien esikäsittely- tai valkaisu-kemikaalien käyttöön-otto aiheuttaa jätevesien puhdistukseen.

Arviointimenettelyn aikana on todettu, että lisäinvestointi tehtaan jätevedenpuhdistukseen on tarpeen. Yhtiö on päättänyt tehdä 5,5 miljoonan euron lisäinvestoinnin jätevesilaitokseen. Jätevesilaitosinvestoinnilla tehostetaan tehtaan jätevedenkäsittelyä vastaamaan kasvavaa tuotantoa pitkälle tulevaisuuteen. Uudistettavat kiintoaineiden erotuslaitteet mahdollistavat puhdistetun jäteveden palauttamisen tuotantoprosessiin, jolloin käsiteltävä vesimäärä jätevesilaitoksella vähenee. Samalla myös kiintoaineen määrä ja kemiallinen hapenkulutus pienenevät. Hankevaihtoehtoihin VE1 ja VE2 sisältyvä investointi jätevedenpuhdistamolle ja puhdistamolta mereen johdettavan jäteveden määrä ja kuormitus on esitetty hankekuvausten yhteydessä arviointiselostuksessa. Suunnittelun lähtökohtana on ollut, ettei puhdistamolta mereen johdettava kuormitus kasva. Tavoite päästöjen pysymisestä ennallaan on mahdollista saavuttaa usealla eri tavalla, mutta prosessiratkaisujen avoimuus aiheuttaa epävarmuutta vaikutusten ja riskien arviointiin. Toisaalta investointi tehdään käyttäen parasta käyttökelpoista tekniikkaa, joten lähtökohtaisesti investoinnin jälkeen jätevedenpuhdistamon toiminnan riskit ovat paremmin hallittavissa kuin nykyisin. Yhteysviranomaisen toteaa, että vesistöön kohdistuvien vaikutusten selvittäminen ja haittojen ehkäisy on otettu hyvin huomioon YVA-menettelyssä ja hankkeen suunnittelussa. Vesienhoidon tavoitteiden saavuttamisen kannalta on tärkeää, että jätevedenpuhdistukseen tehtävillä lisäinvestoinneilla saavutetaan tavoite, jossa kuormitus vesistöön ei lisäännä, vaikka tehtaan tuotanto kasvaa.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön, maa- ja kallioperään sekä Natura 2000 alueisiin.

Hanke sijoittuu olemassa olevalle asemakaavan mukaiselle rakennetulle teollisuusalueelle. Samalla teollisuustontilla ja sen ympäristössä on viime vuosina tehty useita selvityksiä ja kaksi YVA-menettelyä, joita varten alueen luonto on inventoitu. Näitä inventointeja ja tehtyjä päätelmiä on hyödynnetty vaikutusten arvioinnissa. Hankkeella ei ole suoria vaikutuksia hankealueen kasvillisuuteen ja eläimistöön tai lähialueen luontokohteisiin eikä Natura 2000 alueisiin. Hanke lisää osaltaan metsien hakkuita, millä voi olla vaikutuksia metsäluonnon monimuotoisuuden säilymiseen. Hankkeen välillisten vaikutusten todentaminen ja arviointi eivät ole mahdollisia hankkeen YVA-menettelyssä. Todettakoon, että uusien Suomeen suunniteltujen sellutehdasinvestointien toteutuminen lisää vuotuista puun käyttöä 14 miljoonaa kuutiometriä. Hakkuiden merkittäväällä lisäämisellä voi olla vaikutuksia metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen.

Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen

Luonnonvarojen hyödyntämiseen kohdistuvia vaikutuksia tuli arvioida huomioiden erityisesti raakapuun käytön lisäys.

Hankkeen vaikutukset luonnonvaroihin kohdistuvat ensisijaisesti lisääntyvään raakapuun tarpeeseen. Uusiutuvan luonnonvaran käytöllä voidaan nähdä myös epäsuoria positiivisia vaikutuksia, mikäli uusiutuvien materiaalien käyttö vähentää uusiutumattomista materiaaleista valmistettavia tuotteita. Hierteen ja ostosellun valmistukseen tarvittava puuraaka-aine hankitaan noin 300 kilometrin säteiseltä hankinta-alueelta. Puunhankinnan kestävyyttä hankinta-alueella on arvioitu metsävaratietojen perusteella. Puuraaka-aineen riittävyyttä tarkastellaan suhteessa kestäviin hakkuumahdollisuuksiin Luonnonvarakeskuksen (Luke) metsävaratietojen sekä Metsäkeskuksen alueellisten metsäohjelmien pohjalta. Arviointi on toteutettu asiantuntija-arviona. Luonnonvarakeskuksen laskelmien mukaan julkistettujen sellutehdassuunnitelmien toteuttaminen lisäisi havukuitupuun käyttöä noin 14 miljoonaa kuutiometriä vuodessa vuoteen 2025 mennessä. Kestävät hakkuumahdollisuudet mahdollistavat tiedossa olevien suunnitelmien mukaisen hakkuumäärän lisäyksen. Kotkamills Oy:n investoinnin aiheuttama osuus puun käytön lisäyksestä suhteellisen pieni noin 670 000 k-m³.

Vaikutukset melun ja värinän esiintymiseen

Hankkeen toteutusvaihtoehtojen VE1 ja VE2 vaikutukset vallitsevaan melutasoon selvitettiin hyödyntämällä Kantasataman asemakaavan suunnittelun yhteydessä tehtyä ympäristömeluselvitystä ja sen pohjalta tehtyä päivitettyä selvitystä. Päivitetyssä laskennassa selvitettiin kartonkikoneinvestoinnin aiheuttaman lisääntyvän liikenteen vaikutus nykytilanteeseen verrattuna. Liikenteen lisäksi selvityksessä huomioitiin Kotkamills Oy:n saha- ja tukkikentän toiminta, joka on huomattava melulähde. Melulaskennassa verrattiin keskenään nykytilannetta ja vuoden 2030 tilannetta.

Teollisuusmelun on arvioitu pysyvän hankkeen eri toteutusvaihtoehtoissa samana ja junaliikenteeseen ei ole suunniteltu muutoksia, joten niiden aiheuttama melu pidettiin selvityksessä ennallaan. Meluselvityksen mukaan liikenteen lisäyksellä ei ole merkittävää vaikutusta melutasoihin. Tehtaan aiheuttama melu ylittää nykyään yöajan ohjearvon lähimmissä asuinrakennuksissa.

Liikenneväylän varren asukkailta saadun palautteen mukaan olisi ollut oikein todeta, että raskas liikenne ja sen aiheuttamat haitat lisääntyvät tuntuvasti koko Kotkansaaren sisääntuloreitin varrella. Satamakadun ja Rautatienkadun liikenteen melukuormitus on jo nykyisellään paikoin terveydelle ja viihtyvyydelle haitallinen ja ylittää valtioneuvoston ohjearvot, joten tulisi todeta, että lisäliikennettä ei voida väylälle ohjata ilman samanaikaista meluhaittojen ratkaisua.

Kuljetusten siirtäminen rautateille pienentäisi liikenteen määrää katuverkostossa. Yhteysviranomaisen toteaa, että asukkaiden kannalta merkittävin haittoja vähentävä toimenpide on ajo-neuvoliikenteen ohjaaminen etäämmälle asuinrakennuksista uusille väylille ja melusuojausten toteuttaminen. Uusien liikennejärjestelyiden pääasiallisena toteuttavana tahona on Kotkan kaupunki. Kaupungilla on tarkoitus aloittaa osayleiskaavatarkastelu Kotkansaarella tänä vuonna ja lisäksi Kotkansaaren sisääntulotieratkaisujen tarkastelu.

Yhteysviranomaisen saaman tiedon mukaan yhtiö suunnittelee hakeen tuotannon lisäämistä uuden kartonkikoneen rakentamisen jälkeen. Uusi haketuspaikka sijaitsisi hake- ja purukentän yhteydessä, seulomon ja meren välisellä alueella. Melua ympäristöön aiheutuu puun lastaamisesta hakettimen syöttöpöydälle tarkoitukseen varustetulla kaivinkoneella ja rekkojen lastin purkamisessa sekä kuitupuun siirtelystä varastoalueella. Näitä melunlähhteitä ei ole huomioitu arviointiselostuksen melumallinnuksissa.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, kulttuuriperintöön ja maisemaan

Hankkeen vaikutusten arviointi on toteutettu kulttuuriperinnön kannalta perustuen riittäviin lähtötietoihin sekä asianmukaisiin tarkastelutapoihin ja asiantuntija-arvioihin. Hankkeella ei ole merkittäviä suoria vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen. Välillisesti hanke vaikuttaa yhdyskuntarakenteeseen ainakin Kaupungin vastuulla olevien liikennejärjestelyiden kautta. Raskaan liikenteen haittojen pienentämiseksi toivotaan Kaupungin nopeuttavan Kotkansaaren sisääntuloreittien suunnittelua ja toteuttamista.

Vaikutukset liikennemääriin ja liikenneturvallisuuteen

Arviointiselostuksen mukaan liikenteen lisääntyminen kokonaismäärään nähden on merkittävää vain Satamakadun ja Laivurinkadun risteyksen itäpuolella. Rekkojen määrän suhteellinen lisäys on merkittävää myös Satamakadulla. Raskaan liikenteen ominaisuudet huomioiden vaikutus liikenteen sujuvuuteen on paikoitellen merkittävä. Laskennallinen henkilövahinko onnettomuuden riski kasvaa samoin kemikaalikuljetusonnettomuuden riski.

Onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutusten arviointi.

Yhteysviranomaisen esitti ohjelmalausunnossa, että toiminnalle tyypillisten häiriötilanteiden osalta tulisi esittää niiden arvioitu kesto ja arvio vaikutuksista ympäristöön sekä riskeihin varautuminen.

Paperikoneen 2, Sellutehtaan ja kombivoimalaitoksen ympäristöriskit on kartoitettu nykyisen toiminnan osalta. Hankkeen keskeiset vaikutukset ympäristöriskeihin liittyvät liikenteen lisääntymiseen, lisääntyvään prosessin jätevesikuormitukseen sekä kemikaalien käytön lisääntymiseen. Riskien vaikutusten arvioidaan pienenevän uusissa liikennejärjestelyissä ja kemikaalien käsittelyssä tehtävien muutosten vuoksi. Yksityiskohtainen riskinarvioinnin laatiminen tehdään ennen ympäristölupahakemuksen jättämistä viranomaiskäsittelyyn, kun tekniset valinnat ovat selvillä.

Haitallisten vaikutusten lieventäminen ja seuranta

Keskeiset haittoja ehkäisevät toimenpiteet on koottu omaan kappaleeseen. Toimenpiteet esitetään suhteellisen yleisellä tasolla ja hankkeesta vastaavan Kotkamills Oy:n sitoutuminen niiden toteuttamiseen jää avoimeksi. Esitetyistä toimenpiteistä konkreettisin on Kotkan kaupungin vastuulla oleva Kotkansaaren liikenteen ongelmakohtien kehittämisen uusilla ja toimivilla liikennejärjestelyillä. Reitillä Rautatienkatu-Satamakatu liikennejärjestelyt Kotkansaarella ovat jo nykyään haasteelliset. Liikenteen sujuvuuden lisäksi uusissa järjestelyissä tulisi huomioida erityisesti kevyen liikenteen turvallisuus varmistamalla turvalliset reitit esimerkiksi kouluille ja palveluihin. Liikenneturvallisuuden kannalta tärkeitä tekijöitä tieliikenteessä ovat selkeiden reittijärjestelyiden lisäksi esimerkiksi kohtuulliset ajonopeudet, hyvä näkyvyys, turvalliset ja riittävän monet suojatiet. Liikenneturvallisuuden lisäämistä tukee Kotkassa ja lähialueilla käynnistetty liikenneturvallisuussuunnitelman teko. Uusien liikennejärjestelyiden pääasiallisena toteuttavana tahona on Kotkan kaupunki. Kaupungilla on tarkoitus aloittaa osayleiskaavatarkastelu Kotkansaarella tänä vuonna ja lisäksi Kotkansaaren sisääntulotieratkaisujen tarkastelu.

Tiedottaminen ja kansalaisten osallistuminen

Yhteysviranomaisen katsoo, että suunniteltu tiedottaminen ja osallistumisjärjestelyt vastaavat YVA-lain vaatimuksia.

Raportointi

Raportti on onnistunut. Sen rakenne on selkeä, sisältö ymmärrettävä ja helposti luettavissa. Vaihtoehtoja on vertailtu systemaattisesti ja tulokset esitetty selkeästi.

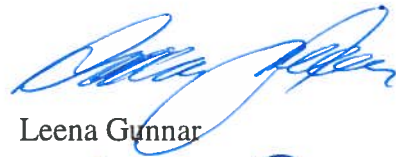
Johtopäätökset

YVA-lain tavoitteena on kansalaisten tiedon saannin sekä osallistumisen turvaaminen ja ympäristöasioiden huomioon ottamisen edistäminen päätöksenteossa. Arviointiselostus on hyvin laadittu ja se sisältää runsaasti tietoa hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja niiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostus on riittävä. Arviointiselostus on tehty arviointiohjelman sekä yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti ja se vastaa YVA-lain ja -asetuksen keskeisiä vaatimuksia.

4. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä yhden kuukauden ajan 14.12.2015 alkaen sähköisesti osoitteessa www.ymparisto.fi/kotkamillsYVA

Ylijohtaja

Leena Gunnar

Ylitarkastaja

Antti Puhalainen

LIITTEET Arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet on toimitettu hankkeesta vastaavalle.

JAKELUT JA MAKSUT

Kotkamills Oy, PL 62, 48101 KOTKA

Maksu: 11 000 euroa

Peruste: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2015 (30.12.2014/1397). YVA-laissa tarkoitettu lausunto arviointiselostuksesta tavanomaisessa hankkeessa.

TIEDOKSI Kotkan kaupunginhallitus
 Kymenlaakson liitto
 Etelä-Suomen AVI
 Kymenlaakson pelastuslaitos
 Museovirasto
 Kymenlaakson museo
 Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry
 Meri-Kymen Luonto
 Kotkan ympäristöseura ry
 Liikennevirasto
 Suomen metsäkeskus
 MTK-Kaakkois-Suomi

